

Okruhy ke SZZ z PEDAGOGIKY

Obor: Teologie – Bakalářské studium Specializace: pedagogická

Obecná pedagogika a didaktika

1. Popište rozdíl mezi pojetím pedagogiky jako humanitního oboru a pojetím pedagogiky jako vědy sociální. Jak se tento rozdíl projevuje v chápání předmětu zkoumání (výchova x edukační realita) a ve způsobu zkoumání (metodologii)? Na příkladu vybraného pedagogického problému vysvětlete vztah mezi těmito přístupy.
2. Na příkladu vybraného pedagogického problému vysvětlete, co je to interdisciplinarita (případně multidisciplinarita) a jak souvisí pedagogika s jinými obory mimo pedagogiku. Na příkladech otázek, které řeší, vysvětlete souvislost vybraných disciplín v rámci pedagogiky.
3. Vysvětlete vztah mezi pojmy „výchova“ a „vzdělávání“. Jak se liší pojetí výchovy a vzdělávání napříč různými vzdělávacími či výchovnými koncepcemi (personalistické, spiritualistické, esencialistické, akademické, postpedagogické aj.)? Zhodnoťte definice výchovy uvedené v Pedagogickém slovníku z hlediska jejich relevance pro náboženskou výchovu.
4. Co to jsou hodnoty? Vysvětlete různá pojetí hodnot (psychologie, etika apod.) a jmenujte příklady hodnot, jimž je věnována zvláštní péče v křesťanství a uveďte konkrétní příklady jejich odrazu v evropské kultuře (ve smyslu „cultura animi“) a v jednotlivých koncepcích výchovy a vzdělávání (např. ve vztahu k cílům vzdělávání).
5. Co znamená předávat hodnoty? V rámci odpovědi ukažte, jak se jednotlivá paradigmata psychologie učení (behaviorismus, konstruktivismus, sociální konstruktivismus) odrážejí v tom, jak na tuto otázku lze odpovědět.
6. Jaké důsledky pro pojetí výchovy a vzdělávání má pojetí žáka jako subjektu ve srovnání s pojetím žáka jako objektu edukace? Srovnajte z tohoto hlediska pojetí výchovy jako záměrného působení na jedince, výchovy jako interakce mezi vychovatelem a vychovávaným a výchovy jako vytváření podnětných situací.
7. Jak souvisejí cíle, obsahy, metody a organizační formy pedagogické práce? Vysvětlete tyto souvislosti teoreticky a doložte je příklady různých pedagogických situací.
8. Popište a na příkladech z prostředí náboženského vzdělávání vysvětlete návaznost jednotlivých forem kurikula.
9. Co jsou to klíčové kompetence? Vysvětlete funkci tohoto konceptu v kontextu kurikulární reformy. Zhodnoťte relevanci tohoto konceptu pro předmět náboženská výchova.
10. Zhodnoťte cíle aktuální vzdělávací politiky v České republice z hlediska soudobých koncepcí vzdělávání a jejich historických východisek.
11. Vyberte dílo některého z významných představitelů dějin pedagogického myšlení. Popište kontext jeho vzniku a jeho obsah; vysvětlete, proč je považujete za významné z hlediska dějinného vývoje pedagogického myšlení a zhodnoťte jeho význam z hlediska současnosti.

Náboženská pedagogika

1. Popište různá teoretická pojetí náboženské pedagogiky a srovnajte je z hlediska jejich vztahu k teologii a k humanitním vědám
2. Srovnajte obor náboženská pedagogika a katechetika z hlediska cílů, obsahu a metod náboženské výchovy v rodině, škole a církvi
3. Shrňte podstatná fakta charakterizující světonázorovou pluralitu v současné kultuře a vyvoďte důsledky, jaké to má pro katechezi a výuku náboženství
4. Vysvětlete, jak lze porozumět pojmu „náboženský rozměr osobnosti“ z hlediska různých vědeckých oborů (psychologie, sociologie, etnologie, fenomenologie, náboženská pedagogika) a vyvoďte důsledky, jaké to má pro náboženskou výchovu.
5. Charakterizujte postoje z hlediska psychologie, aplikujte tuto znalost na náboženský vývoj osobnosti a vysvětlete, jaké to má důsledky pro katechezi a výuku náboženství
6. Definujte pojmy zkušenost a náboženská zkušenost, vysvětlete vztah náboženské zkušenosti k víře církve v Boží zjevení, aplikujte tyto poznatky na didaktické metody v katechezi a ve výuce náboženství a doložte je příklady z osnov předmětu náboženství
7. Vysvětlete filosofický a teologický pohled na schopnost člověka vyjadřovat se v symbolech a vyvoďte z tohoto pohledu závěry pro jazykové formy v náboženství a pozitivisticky reflektovaném pojetí vědy. Vyvoďte ze svých závěrů důsledky pro didaktické pojetí symbolické formy řeči v katechezi a výuce náboženství, které doložíte příklady.
8. Popište meditaci jako speciální didaktickou metodu v katechezi a ve výuce náboženství a zdůvodněte její místo v celku didaktických metod v náboženské výchově.
9. Popište slavnost a rituál a jejich význam v životě jednotlivce, společnosti a církve, popište různé formy slavení v katechezi a ve výuce náboženství,
10. Objasněte, jak spolu souvisí didaktika symbolu, meditace a slavení: co tyto tři metody spojuje, v čem se liší?
11. Charakterizujte současnou společnost s ohledem na projevy lidské religiozity a vymezte těmto poznatkům místo, které zaujímají v rámci teorií náboženské socializace
12. Shrňte podstatné znaky projevů současných nositelů náboženské socializace a zhodnoťte je z hlediska potřeb církve/společnosti
13. Vymezte vztah mezi katechezí a výukou náboženství z právního, nábožensko-pedagogického a teologického hlediska
14. Definujte pojem identita a náboženská identita z pohledu různých humanitních věd a teologie
15. Charakterizujte důsledky, jaké mají změny v utváření identity současných lidí pro náboženskou výchovu a vzdělávání v rodině, v církvi a ve školní výuce náboženství
16. Vymezte sekulární a křesťanské pojetí morálky, charakterizujte, v čem jsou tato pojetí rozdílná, v čem se doplňují a na základě příkladů ukažte na možnosti rozvoje morálního úsudku, cítění a jednání v náboženské výchově

Teologická
fakulta
Faculty
of Theology

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

- 17.** Popište různé teorie vývoje morálky/morálního úsudku, kriticky je zhodnoťte s ohledem na důsledky pro etický rozměr náboženské výchovy a uveďte konkrétní příklady možných didaktických aplikací
- 18.** Charakterizujte obecně pedagogické a náboženskopedagogické pohledy na osobnost pedagoga, posuďte jejich rozdílnost, shodu či komplementaritu a vyvoďte z nich důsledky vzhledem k požadavkům na rozvoj osobnosti pedagoga